

THỦ TỤC GIÁM SÁT SỬ DỤNG NƯỚC CỦA ỦY HỘI SÔNG MÊ CÔNG QUỐC TẾ

MỞ ĐẦU

Khẳng định lại ý chí chính trị tiếp tục hợp tác và thúc đẩy việc sử dụng và phát triển tài nguyên nước và các tài nguyên liên quan trong lưu vực sông Mê Công trên tinh thần xây dựng và cùng có lợi như ghi nhận trong Hiệp định về Hợp tác và Phát triển Bền vững Lưu vực sông Mê Công, ký tại Chiềng Rai, Thái Lan ngày 5 tháng 4 năm 1995, dưới đây gọi tắt là “Hiệp định Mê Công”.

Căn cứ Nghị quyết Hội đồng Ủy hội sông Mê Công quốc tế ngày 18 tháng 10 năm 1999 về Chương trình Sử dụng Nước, và quyết định của Ủy ban Liên hợp Ủy hội sông Mê Công quốc tế thành lập Nhóm soạn thảo thủ tục số 3 để soạn thảo Thủ tục Giám sát Sử dụng nước, dưới đây gọi là “Thủ tục”;

Nhận thấy rằng giám sát sử dụng nước rất cần thiết cho sử dụng tài nguyên nước công bằng và hợp lý;

Do vậy chúng tôi thông qua Thủ tục như sau:

1. Định nghĩa

Sử dụng Nước: theo quy định trong Thủ tục này, là sử dụng nước của một Quốc gia thành viên gây tác động đáng kể đến chất lượng nước hoặc chế độ dòng chảy trên dòng chính của Hệ thống Sông Mê Công. Ủy ban Liên hợp có thể định kỳ xem xét và sửa đổi định nghĩa này để thực hiện có hiệu quả Thủ tục này, nếu cần thiết.

Chuyển nước ra ngoài lưu vực: là chuyển nước từ dòng chính hoặc từ một dòng nhánh của hệ thống sông Mê Công sang một lưu vực sông khác.

Hệ thống Giám sát Sử dụng Nước: hệ thống giám sát sử dụng nước của Ủy hội sông Mê Công quốc tế (Hệ thống Giám sát) là hệ thống được Ủy hội sông Mê Công quốc tế và các quốc gia thành viên thiết lập để giám sát việc sử dụng nước trong lưu vực sông Mê Công và chuyển nước sang một lưu vực khác. Các thành phần của Hệ thống Giám sát và công tác quản lý/vận hành được quy định tại khoản 4.2.

2. Mục tiêu

Các mục tiêu nêu tại Thủ tục này nhằm:

- 2.1 Xác định một khung có tính toàn diện và thích ứng và tiến trình nhằm hỗ trợ thực hiện có hiệu quả việc giám sát sử dụng nước trong lưu vực và chuyển nước ra ngoài lưu vực.
- 2.2 Thúc đẩy sự hợp tác và hiểu biết tốt hơn giữa các Quốc gia thành viên trên cơ sở minh bạch và tin cậy trong hệ thống giám sát sử dụng nước.

3. Nguyên tắc

Theo quy định tại Hiệp định Mê Công, việc giám sát sử dụng nước tuân thủ các nguyên tắc sau:

- a. Hiệu quả;
- b. Có điều phối;
- c. Minh bạch;
- d. Tiết kiệm;
- e. Năng động;
- f. Có thể điều chỉnh; và
- g. Cùng có lợi.

4. Giám sát Sử dụng Nước

4.1 Phạm vi

Các hình thức sử dụng nước sẽ được giám sát trong phạm vi của Thủ tục này bao gồm sử dụng nước trong lưu vực và chuyển nước ra ngoài lưu vực.

4.2 Hệ thống Giám sát

Hệ thống Giám sát gồm ba thành phần:

- Các trang thiết bị và các công trình liên quan, thường được đặt tại từng quốc gia thành viên và do quốc gia đó quản lý/sở hữu;
- Các thủ tục kỹ thuật khác nhau; và
- Nhân lực/các thể chế/các tổ chức liên quan.

Chi tiết của các thành phần này sẽ được một bộ phận hỗ trợ kỹ thuật xác định.

4.3 Cơ chế Thực hiện

Vận hành và quản lý Hệ thống Giám sát có liên quan tới Ủy ban Liên hợp, Ban Thư ký và các Ủy ban sông Mê Công Quốc gia với vai trò/chức năng/trách nhiệm như sau:

4.3.1 Ủy ban Liên hợp Ủy hội sông Mê Công quốc tế

Ngoài các quy định nêu tại Quy chế Hoạt động của Ủy ban Liên hợp và các quy chế/thủ tục khác đã được Hội đồng phê chuẩn, vai trò và trách nhiệm của Ủy ban Liên hợp trong giám sát sử dụng nước bao gồm các nội dung chính sau:

- a) Xác lập và/hoặc tăng cường và duy trì Hệ thống Giám sát với sự hợp tác của các quốc gia thành viên;
- b) Đảm bảo tính hiệu quả và hiệu lực của Hệ thống Giám sát;
- c) Đảm bảo tính chính xác và công khai của Hệ thống Giám sát kể cả thanh tra thực địa khi cần thiết;

- d) Không ngừng cải tiến Hệ thống Giám sát có phối hợp với các thủ tục và phù hợp với các tiêu chuẩn liên quan của Ủy hội sông Mê Công quốc tế;
- e) Rà soát và kiến nghị bổ sung sửa đổi Thủ tục khi cần thiết.

Ủy ban Liên hợp có thể giao toàn bộ hoặc một số trách nhiệm cho bộ phận hỗ trợ kỹ thuật.

4.3.2 Ban Thư ký Ủy hội sông Mê Công quốc tế

Vai trò và trách nhiệm của Ban Thư ký trong việc giám sát sử dụng nước bao gồm việc thực hiện các chỉ đạo của Ủy ban Liên hợp, hỗ trợ và hợp tác với các Ủy ban sông Mê Công Quốc gia trong việc thực hiện Thủ tục này.

Ngoài các nhiệm vụ và trách nhiệm quy định tại Hiệp định Mê Công và được Hội đồng và Ủy ban Liên hợp giao và được nêu tại các quy chế/thủ tục liên quan khác, vai trò và trách nhiệm của Ban Thư ký là trợ giúp, hoặc thực hiện theo uỷ quyền của Ủy ban Liên hợp, các nhiệm vụ và trách nhiệm nêu tại khoản 4.3.1, như sau:

- chuẩn bị các báo cáo về giám sát sử dụng nước, bao gồm báo cáo hàng năm trong đó nêu các kết quả giám sát sử dụng nước, tính phù hợp và hiệu quả của Thủ tục Giám sát Sử dụng nước, và tình trạng của Hệ thống Giám sát;
- trợ giúp về tài chính và kỹ thuật cho các Ủy ban sông Mê Công Quốc gia trong việc tăng cường hệ thống giám sát sử dụng nước kể cả đi thực địa nếu cần thiết;
- đưa ra các kiến nghị về kỹ thuật và các vấn đề khác cho Ủy ban Liên hợp, bao gồm việc cải tiến liên quan đến Thủ tục này, và
- khi được yêu cầu sẽ cố vấn về kỹ thuật, pháp lý để hỗ trợ việc thực hiện Thủ tục này.

4.3.3 Ủy ban sông Mê Công Quốc gia

Vai trò và trách nhiệm của các Ủy ban sông Mê Công Quốc gia trong giám sát sử dụng nước bao gồm các nội dung chính sau:

- hợp tác với Ủy ban Liên hợp trong việc thành lập, duy trì và tăng cường Hệ thống Giám sát Sử dụng Nước ở quốc gia mình;
- cung cấp số liệu sử dụng nước phục vụ cho mục đích giám sát; và
- yêu cầu và trợ giúp các cơ quan tại quốc gia mình thực hiện Thủ tục này.

5. Điều khoản cuối cùng

5.1 Điều chỉnh hoặc sửa đổi

Mọi điều chỉnh hoặc sửa đổi Thủ tục này phải được Hội đồng phê chuẩn.

5.2 Hiệu lực thi hành

Thủ tục này sẽ có hiệu lực trong các quốc gia thành viên kể từ ngày các Ủy viên Hội đồng Ủy hội sông Mê Công quốc tế phê chuẩn.

Hội đồng Ủy hội sông Mê Công quốc tế phê chuẩn ngày 30 tháng 11 năm 2003 tại Phiên họp lần thứ 10 của Hội đồng tại Phnôm Pênh, Campuchia.

Ngài Lim Kean Hor

Ủy viên Hội đồng Ủy hội sông Mê Công quốc tế của Vương quốc Campuchia

Ngài Somphon Mongkhonvilay

Ủy viên Hội đồng Ủy hội sông Mê Công quốc tế của Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào

Ngài Giáo sư Tiến sỹ Prinya Nutalaya

Ủy viên Hội đồng Ủy hội sông Mê Công quốc tế của Vương quốc Thái Lan

Ngài Tiến sỹ Phạm Hồng Giang

Ủy viên thay thế Hội đồng Ủy hội sông Mê Công quốc tế của Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam